

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesu Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitutum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Franciscus Enriques n. 107

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

tico , normaque viuendi Mendicante & Monaftica.
Hec ille.

Bacchanalium reformatum reformatum.

Christi carne, carnis licentiam refranans.

Clarissima supra omnes sacras Congregationes.

Precincta scientiarum omnium toga.

Ardenti charitate omnibus se accommodat.

Orbis Schola, fidei ornamentum & Euangelij officina.

Vera Apostolorum successio, bu-
neris Christi subsidiū dignissimū & schola Vniuersalitatis Ecclesiae.

105. * A GABRIELE TELLEZ, *Definitore, ac Generali etiam Ordinis Historiographo in suo Thirso* fol. 77. col. 1. Bacchanalium (aut) dierum reformatio perspicaci in omnibus Religioni Iesuiticæ omnino debetur: illa hos dies tot ludis prophanatos, tot vitijs armatos, & pietati, & sermonibus, Iubilæis, & cultui Sacramenti Sanctissimi dedicauit. Eius filij vti dissertissimi reformatores, carnis effrænatam licentiam Christi carne refranarunt: eorum diligentia non iam Bacchanalium, sed quasi Maioris Hebdomadæ hi dies antecineras apparent, &c.

106. * A FRANCO BOIL *Regio Concionatore ac celebrimo in sermone S. Fran. Xauerij*, qui habetur in sua sacra Decima §. 1. fol. 129. O clarissima (exclamat ille) supra omnes sacras Congregationes Religio sacra, ac insignis Societatis IESV, cuius ardens charitas facit, ut quamuis te præcingas scientiarum omnium insigni toga, vrgeat te tamen magis cum exutis supremi Magisterij tui ornamentis, induis iam Angli, iam Belgæ, iam Indorum personam, vt omnes Christo lucrificias. Et §. 3. fol. 146. col. 2. iterum exclamat. O Societas IESV Religio Sacratissima, Orbis Schola, fidei Ornamentum, Euangelij Officina maxima, vera Apostolorum successio, humeris Christi subsidium dignissimum, filiorum tuorum multitudine stellas ipsas superante, & innumerorum Martyrum Coronis, quas omnes Xauerio debere se fatebuntur, nobilissima. Hec ille. Et in Approbat. ad Discursum P. Andrade de Baptismo Deiparae, Societatem vocat, Sacram & excelsam, Scholamque Vniuersalem Ecclesiæ.

107. A FRAN. HENRIQUEZ *Ordinis Præsentato, scripto reque in Vulgari idiomate non vulgari*, qui per varias Excellencias, in Ignati, & Societatis laudes mirum in modum, acute & eleganter excurrit, Tom. 2. de sanctis, oratione de S. Ignat. Excellent. 2. fol. 4. col. 1. Societas (inquit) IESV, ideo forsitan hono-

honorifica nomenclatura appellatur, quia Saluatoris Socia ^{Saluatoris}
in opprobriorum, & Martyrium tolerantia. Et Excellent. 4. ^{Socia in op-}
fol. 8. col. 1. Societatem (*ait*) non terrestrem esse sed cælestem,
& diuinam, & Filij Dei Societatem. Hanc (*dicit col. 4.*) & per-
secutionibus fundatam, & laboribus auctam, infidelium, ^{Cælestis ac}
fideliumque inse^ctationibus creuisse, quibus vel antiquissimæ ^{diuina per-}
familiae vestem induisse, *addit fol. 9. col. 2.* Et col. 3. subdit: Vel ^{secutioni-}
ab ipsis cunis nouit libros scribere Societas. Ignatius adhuc ^{Aucta la-}
tyro cælestem illum Exercitorum spiritualium librum à ^{boribus, li-}
Summis Pontificibus toties approbatum, & commendatum: ^{bris, Mar-}
Salmeron eius Socius tot varia & erudita volumina in ipsa-
met Societatis infantia typis excuderunt: A suomet exordio
steriles infidelium solitudines suorum Martyrum fecunda-
uit sanguine: Ipse met Sanctissimus P. Ignatius adhuc in vi-
uis agens, 7. filios suos variè trucidatos pro fide Catholica
numerauit. Ne ergo vocetis recentem Religionem, quæ
obsequijs antiqua est, & quæ tam breui tempore tantum
fructificauit scriptis, virtutibus & facinoribus ac si ad millia
vsque saecula durasset. Quæ alia Religio (*ait col. 4.*) quamuis
præclarissima tam breui spatio tot fructus in omnium virtu-
tum genere attulit? Hęc est Religio fertilis Martyrum, abun-
dans confessoribus, Seminarium literarum, &c. Et quam ^{Religio fer-}
mihi ostendes Religionem ita fertilem, quem nidum tam nu-
merosa prole fetosum? *verbis vtitur S. Chrysost. Hom. de SS.* ^{Nidus nu-}
Machab. Quod si (*prosequitur fol. 10 col. 2.*) in Martyrum mon-
te exordium habet hęc Ignatij Familia, si persecutionibus
nascitur, vocate eam ore pleno, Martyrum Congregatio-
nen. Et postea Excell. 7. fol. 16. col. 1. Cum Mundus (*inquit*) vi-
dit talis Societatis homines, Apostolos Dei nominauit: &
sic eos Lusitania vocat. Et quidem in Epistola ad Hebr. 1. noluit ^{Elias filij}
D. Paulus vocari Apostolus, quia iam ibi IESVM Apostoli
nomine appellarat: Nec fuisset congruum (*inquit Hieronym.*
ad Galat. 1.) vt ubi Christus dicendus erat Apostolus, ibi etiam
Paulus Apostolus poneretur. Et hęc summa excellentiarum

K k 2 huius

huius sacræ Religionis, quod virtute suorum professores tales sint, tam excellens suæ doctrinæ lux, ut Ignatij filii, & Iesu Christi socijs commune sit Apostolorum Nomen. Et rursus Excellent 9. fol. 1. col. 2. Si in lucem edita Ignatij Familia & ad Hæresum tenebris resistendum, & ad Hæreticorum astutias, & machinas destruendas, quid mirum, quod Dei Filius IESV Nomine eam nobilitet, vocans eam Societatem suam, Et fol. 21. col. 3. Si Francifco (ait verbis D. Antonini vtens) ostensa est Domus sibi per Visionem militaribus apparatibus plena, in signum præfidij, quod eius filij Ecclesiæ erant allaturi, id ipsum in Ignatij filii iam, iusta cordium nostrorum lætitia cernimus. Hos igitur nouos milites iam videmus in campo, lingua, & calamo velut gladio duplice defendere nos ab ijs, qui suis erroribus nos perdere, ac destruere tentant, &c. O quam bene (addit col. 4) Ignatio conueniunt Nazianzeni verba orat. 20. Prior Pater certauit, nunc filij succedunt. Tres libros S. Ignatius scripsit, innumeros filij in fidei defensionem, & Ecclesiæ ornamentum. Pater bella quidem sanguinolenta Romæ, & alibi cum Hæreticis habuit, & viator euasit, filij omnia Septemtrionis Regna, ut ea reducerent Ecclesiæ gremio, penetrarunt. Pater plures animas conuertit, filij ampli Orientis Gentilitatem: Pater suo tempore Ecclesiæ Athlas, filij hodie brachio suo veluti scuto eam protegunt. Et fol. 23. Nouus (inquit) exercitus, nouum Dei subcidium Societas IESV, sed Societati Hæreticorum opposita: vtraque Societas est, sed vtraque in omnibus contraria. Jesuitica Vnitatem, & charitatem amplectitur, Hæretica discordias: illa morum moderationem exercet, secus ista. Quàm discinctus Hæreticus! quàm reformatus lesuita!

Societas nouus Exercitus, nouum Dei subcidium Hæreticis, oppositum.
Contra: quos suorum militum lumen lingua, & calamo velut duplice gladio Ecclesiæ defendit.

Soc'y Parenti suo quam similes.

Iste Ecclesiæ Athlas, illiscutum,
Societas nouus Exercitus, nouum Dei subcidium Hæreticis, oppositum.

Renouat Elias zelum in Bacchanalibus. 3. Reg. 18. 42. Comedit Achab, dum Elias orabat in monte. Hoc idem videmus hodie in Ecclesia Dei: facri enim Societatis Religiosi spiritus feruore Eliæ zelum renouant, magis puram, magisque feruentem orationem in

in Bacchanalibus , dum huius sæculi filij gulæ & abdomini indulgent.

Et postea Excell. 11. fol. 29. col. 4. In hac (*inquit*) Domo amicorum Dei vita actiua , & contemplatiua iunguntur, strictisque amicitiæ vinculis vniuntur Martha , & Maria. Non sum vni angulo natus, Patria mea totus est hic Mundus, dicebat de se Seneca lib. 3. Epist. 28. & de Societate Encomiastes. Igitur egredimini (*socios alloquitur*) ô Euangelici Prædicatores , ô Magistri Christianæ doctrinæ : egredimini de vestris recessibus, per secularium domos intrate, tenebrosas carceres lustrate, in quibus vinculis aureis præpediti , miseri captiui rident suam infelicitatem. Regia Palatia vestra sancta communicatione fruantur : gens enim in omni virtute adeo exercitata , omni religiosa occupatione tam munita, inter sæculi pericula securè viuere potest : siquidem inter sæculi confusiones illi supremam Dei maiestatem laudant, & extollunt. *Et Excell 13. fol. 39. col 3.* Nostrus applicat quod Eusebius dixit de Primavis Ecclesiæ Religiosis : Ab ortu autem diei usque ad vesperam omne eis spatum studiorum exercitijs ducitur , quibus ad diuinam Philosophiam Sacris literis imbuuntur, habent etiam disputationes quasdam : itaque non solum subtilius intelligunt hymnos veterum, sed & ipsi faciunt nouos. lib. 2. Hist. Eccles. c. 13. Verè qui hæc scribit (*subdit Auctor*) in Societatis munia oculos iecisse videtur : in ea enim videmus concertationes literarias acerrimas : unaquaque huius Religionis Domus, noua quedam Vniuersitas videtur : hic scriptores , hic doctri scripturæ Interpretes : viri denique in omni virtutum genere perfecti.

Et Excell. 14. fol. 40. col. 1. Ignatius (*inquit*) & eius Familia sapientiæ lucernas in manibus portant , ideo eum emerito titulo Urbanus VIII. & Dux , & Athlantem Ecclesiæ vocat , sustinentem orbem humeris suis doctrinæ. Præcipuum exercitium , & occupatio huius Sacrae Familiæ studium literarum est , adeo , ut de illa dicere possimus , quod Cyrillus

Domus amicorum Dei, in qua vita actiua, & contemplatiua iunguntur. Luc. 10.: 38.

Commentatur ex literarum exercitio.

Hiero-

Kk 3

Sapientiæ lucernas in manibus cum Ignatio portata.

*Qui n
Dux, &
Ecclesia
Athla, sua
doctrina
humoris
sustinet
Orbem.
Socij lau-
dati.*

Hierosolymitanus de Hieronymo : usque ad medium no-
tem quiescebat, qua quidem continuo surgens lectionibus,
& scripturis sanctissimis, quibus tota radiat Ecclesia, ut lampadibus pretiosis intentus, usque ad eum horam perdurabat.
*Et postea fol. 41. col. 1. De viris huius Societatis dicit, quod de veter-
ioribus religiosis, primisque Christianae perfectionis exemplaribus*

refert S. Isidorus. Simul agunt viuentes in Orationibus, in
lectionibus, in disputationibus, in Vigilijs, in ieunijs, mode-
sti, verecundi, placidi, concordissimam vitam sectantur,
cogitationes suas alterutrum reuelantes, inuicem discutiunt
& corrigunt. *Et fol. 41. col. 1. Tabernaculum (art) vbi adsta-
bat diuina Maiestas plumis ornatum, & in introitu eius ope-
re plumario fecit tentorium Exod. 38. ad indicandum fortè,*

*maiores Ecclesiarum ornatum ex sacrorum scriptorum calamis
componi : o quam multi, & diversi ditant Societatem ! Non
est excogitabilis literarum materia, de qua eius professores
libros pene infinitos non scriperint. Si Orco capita tollant
Hereses, hi calamis ea demetunt : si alij Scripturam nouis
lucubrationibus illustrant, hi orbem illustribus Commenta-
riis replent. In Theologia Morali & Scholaistica, in legibus,
& Concionibus quis neget excellere : o Civitas literis exor-
nata, in qua mysterio artificio exodi citati pennae ad Te
ditandam concurrunt, &c. Et tandem fol. 43. col. 1. o suprema
(exclamat) Civitas literarum, in qua omnes bene occupati,
nullus otiosus viuit : omnes fructificant, omnes gemellis
fætibus, & sterilis non est in eis. Quæ Augustin. & Bernar-
dus de viro Euangelico explicant: ille Epist. 83. iste ser. 63. in
Cant. Et quidem sanctis exhortationibus, doctis scriptis,
literarum eruditione fructus producis, o sancta Societas cres-
cas in millia millium. Hucusque ille, & quidem in summam So-
cietas laudem, & commendationem.*

*In quo IE-
SV Nomen
vacuum
non est.* 108. A JOANNE DIAZ MORQUECHO in Censura Tomi
singularium Moral P. Anton. de Quintanadueñas. Quando (in-
quit) non lesuitica proles, hos tam locupletes fructus partu-
riuit?